

FIRAT ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ'NE AİT SENATO ESASLARI

(Değişik: 20.12.2021 tarih ve 2021-2022 / 7.5 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması)

Kapsam

MADDE 1. Bu Senato Esasları, Yükseköğretim Kurulu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile Fırat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesinde Fırat Üniversitesi enstitüleri tarafından yürütülen öğretim programlarına başvuru, kabul, kayıt ve uygulama ile ilgili genel ve özel koşulları kapsar.

Öğrenci Kontenjanlarının Tespiti ve İlanı

MADDE 2. Lisansüstü programlara alınacak öğrenci sayıları, anabilim dalındaki öğretim üyelerinin talebi, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ile enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir ve Rektörlük tarafından onaylanır.

MADDE 3. Enstitülerin tezli ya da tezsiz yüksek lisans ve doktora programlarının adları, her programa alınacak öğrenci sayısı, son başvuru tarihi, başvuru şekli, kayıt sırasında istenecek belgeler ve sınav tarihleri her yarıyıl öncesinde Rektörlük tarafından ilan edilir. Lisans derecesini başvurduğu yüksek lisans programından farklı alanda almış olan adaylar için yapılacak olan Farklı Alan Sınav (FAS) tarihi aynı ilanda belirtilir. Yüksek lisans için başvurularda FAS gerektirmeyen programlar, ilgili anabilim dalı kurulu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

MADDE 4. Bir öğrenci, bir ilan döneminde birden fazla anabilim dalı veya enstitüye başvuramaz. Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yapamaz.

Başvuru ve Değerlendirme

MADDE 5. Lisansüstü programlara başvurular:

- a) İlanda belirtilen başvuru belgeleri, ilgili tarihler arasında ve belirtildiği şekilde (çevrim içi, şahsen veya vekâletli dilekçe ile) enstitülere teslim edilerek yapılır. İlanda belirtilen şartlar ve usuller dışında yapılan başvurular ile belgelerini enstitülere zamanında teslim edemeyenlerin başvuruları kabul edilmez.
- b) Çevrim içi başvuru işlemlerinde eksik, okunaksız veya hatalı belge sunan adayların başvurusu geçerli sayılmaz.
- c) Tezsiz yüksek lisans mezunları doktora programlarına başvuramaz.
- ç) Başvuru sırasında adayların beyan ettiği iletişim adreslerine, sınav ve benzeri konularda yapılan bildirimler adaylara tebliğ edilmiş kabul edilir ve bu konuda yaşanacak aksaklıklardan Üniversitemiz ve ilgili enstitü sorumlu tutulamaz.

MADDE 6. Tezli yüksek lisans programlarına başvuru ve değerlendirme aşağıdaki esaslara göre yapılır.

- a) Başvuruda; başvurulacak programın puan türünde standart ALES puanı en az 55 olmalıdır. Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarların enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Doktora, sanatta yeterlik, tıpta uzmanlık, diş hekimliğinde uzmanlık, veteriner hekimliğinde uzmanlık, eczacılıkta uzmanlık mezunlarının yüksek lisans programlarına başvurularında ALES şartı aranmaz. Ancak, bu adayların değerlendirme işlemlerinde ALES puanları mezun olduğu lisansüstü programa girişteki puan türleri veya uzmanlık alanları dikkate alınmaksızın 70 olarak değerlendirilir. Bu adaylar daha önceden aldığı puan türü veya doktora/sanatta yeterlik/uzmanlık alanından farklı bir alanda başvuru yapabilir. İlan edilen puana ve puan türüne bakılmaksızın ALES puanı 70 olarak hesaplamalara dâhil edilir.
- b) Başarı puanının hesaplanmasında adayın YÖKSİS'te kayıtlı mezuniyet notu esas alınır. Mezuniyet notu YÖKSİS'te 4'lük ise YÖK'ün dönüşüm tablosuna göre 100'lük sisteme dönüştürülür. YÖKSİS'te 100'lük mezuniyet notu varsa bu not kullanılır. Başarı puanı aşağıdaki şekilde hesaplanır.
- Yüksek lisans için Başarı puanı= ALES Puanı x 0.5 + Lisans Mezuniyet Notu x 0.4 + (varsa Yabancı Dil Puanı x 0.1)
- Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları veya eş değeri kabul edilen uluslararası yabancı dil sınav puanının 100'lük karşılığının %10'u başarı puanına eklenir. Uluslararası yabancı dil puanlarının 100'lük değer dönüşümlerinde ÖSYM tarafından ilan edilen güncel tablolar kullanılır. Yabancı dil notunun değerlendirmeye alınabilmesi için puanın en az 40/100 olması gerekir.
- c) Güzel Sanatlar Fakültelerinin ve Devlet Konservatuvarlarının enstitülerdeki anabilim dalı ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde özel yetenek sınavı uygulanır. Başarı puanının hesaplamasında özel yetenek sınavının %70'i ve lisans mezuniyet not ortalamasının %30'u dikkate alınır.
- ç) Başarı puanı 60 ve üzerinde olan adaylar, başarı puanına göre sıralamaya tabi tutulur. İlan edilen kontenjan kadar asıl ve iki katı kadar yedek aday belirlenir. Başarı puanının eşitliği hâlinde lisans mezuniyet notu yüksek olan adaya öncelik verilir.
- d) Lisans derecesini başvurduğu tezli yüksek lisans programından farklı alanda almış olan aday, öncelikle başvurduğu alanla ilgili ve yazılı olarak yapılacak FAS'a girmelidir. Bu sınavdan 50/100 ve üzerinde puan alan aday, tezli yüksek lisans için bu maddenin (b) bendindeki değerlendirme ölçütlerine tabi tutulur.

MADDE 7. (Değişik: 27.04.2022 tarih ve 2021-2022 / 18.19 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması) Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, adayın YÖKSİS'te kayıtlı lisans mezuniyet notu dikkate alınıp en yüksek olandan başlamak üzere adaylar sıralamaya tabi tutulur. Mezuniyet notu YÖKSİS'te 4'lük ise YÖK'ün dönüşüm tablosuna göre 100'lük sisteme dönüştürülür. YÖKSİS'te 100'lük mezuniyet notu varsa bu not kullanılır. İlan edilen kontenjan kadar asıl ve iki katı kadar yedek aday belirlenir. Eşitlik hâlinde ALES puanı dikkate alınır. Eşit

puana sahip adayların ALES puanı bulunmadığı takdirde yaşça (gün, ay, yıl) küçük olan adaya öncelik verilecektir.

MADDE 8. Doktora programına başvuru aşağıdaki esaslara göre yapılır:

- a) Yüksek lisans diploması ile başvuranların ilgili programın puan türünde istenen asgari ALES puana sahip olması, Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları veya eş değerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarının birinden 55/100 puan alması ve yüksek lisans mezuniyet notunun 75/100 ve üzerinde olması gereklidir.
- b) Tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık fakülteleri ile hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli lisans diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olup doktora başvurulan adayların en az 65/100 diploma notu, 55 ALES puanı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları veya eş değerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarının birinden 55/100 puan alması gereklidir.
- c) Lisans derecesiyle (hazırlık sınıfı hariç dört yıllık lisans diploması) doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puana, en az 80 ALES puanına ve Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları veya eş değerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarının birinden en az 55/100 puana sahip olması gerekir.
- ç) Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin, enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde; adayların lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları, güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuvar mezunları ile diğer fakültelerin eş değer programlarından mezun olanlar hariç, yüksek lisans derecesiyle başvuran adayların ALES puanı sözel puan türünde en az 55 puan, lisans derecesiyle başvuran adayların ise sözel puan türünde en az 80 puanı olmalıdır.
- d) Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anasanat ve anabilim dallarındaki öğretim dili Türkçe olan programlarına başvurularda devlet hastaneleri veya devlet üniversiteleri hastanelerinden alınmış sağlık raporu ile belgelenmesi şartıyla,
 - 1) Düzeltilmemiş engeli en az %70 veya düzeltilmiş engeli en az %40 ve üzeri olan işitme engelli adaylarda,
 - 2) Engel düzeyi %50 ve üzeri olmak üzere zihin yetersizliği bulunan engelli adaylarda,
 - 3) Engel düzeyi %40 ve üzeri “yaygın gelişimsel bozukluk” (otizm spektrum bozukluğu/çocukluk otizmi/atipik otizm, rett sendromu, asperger sendromu) tanısı bulunan engelli adaylarda, yabancı dil puanı aranmaz.
- e) Doktora, sanatta yeterlik, tıpta uzmanlık, diş hekimliğinde uzmanlık, veteriner hekimliğinde uzmanlık, eczacılıkta uzmanlık mezunlarının doktora programlarına başvurularında ALES şartı aranmaz. Ancak, bu adayların ALES puanı, mezun olduğu lisansüstü programa girişteki puan türü veya uzmanlık alanı dikkate alınmaksızın 70 olarak alınır. Bu adaylar daha önceden

aldığı puan türü veya doktora, sanatta yeterlik, uzmanlık alanından farklı bir alanda başvuru yapabilir. İlan edilen puan ve puan türüne bakılmaksızın ALES puanı 70 olarak alınır.

- f) Temel Tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için Tıp Fakültesi mezunlarının Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları veya eş değeri kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarının birinden en az 55/100 puan alması, temel tıp puanının en az 50 veya ALES sayısal puanının en az 55 olması gerekir.
- g) Temel tıp puanı; Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) Temel Tıp Bilimleri testi-I'inci bölümünden elde edilen standart puanın %70'i, Klinik Tıp Bilimleri testinden elde edilen standart puanın %30'u toplanarak hesaplanır. Tıp fakültesi mezunu olmayan adayların doktora programlarına başvurabilmeleri için 55 ALES sayısal puanı ile birlikte, dış hekimliği ve veteriner fakülteleri mezunlarının lisans derecesine, diğer fakülte mezunlarının ise yüksek lisans diplomasına sahip olmaları gerekir.
- h) Not dönüşümlerinde YÖK'ün not dönüşüm tablosu esas alınır. Başvuran adayların YÖKSİS'te 100'lük mezuniyet notu varsa bu not kullanılır.

MADDE 9. Doktora programına başvuruların değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

- a) Başvurusunun değerlendirilmesi için aday, öncelikle ilgili program/anabilim dalı başkanlığında yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilecek bilimsel değerlendirme sınavına girmeli ve başarılı olmalıdır.
- b) Başarı puanının hesaplanmasında adayın YÖKSİS'te kayıtlı mezuniyet notu esas alınır. Mezuniyet notu YÖKSİS'te 4'lük ise YÖK'ün dönüşüm tablosuna göre 100'lük sisteme dönüştürülür. YÖKSİS'te 100'lük mezuniyet notu varsa bu not kullanılır. Başarı puanı aşağıdaki şekilde hesaplanır.

Lisans derecesi ile doktora için Başarı puanı= ALES Puanı x 0.5 + Lisans Mezuniyet Notu x 0.2 + Yabancı Dil Puanı x 0.2 + Bilimsel Değerlendirme Sınav Notu x 0.1

Yüksek lisans derecesi ile doktora için Başarı puanı= ALES Puanı x 0.5 + Yüksek Lisans Mezuniyet Notu x 0.2 + Yabancı Dil Puanı x 0.2 + Bilimsel Değerlendirme Sınav Notu x 0.1

Başarı puanı 70 ve üzerinde olan adaylar sıralamaya tabi tutularak, asıl ve iki katı kadar yedek aday belirlenir. Eşitlik hâlinde ALES notu yüksek olan adaya öncelik verilir.

Farklı Alan ve Bilimsel Değerlendirme Sınavları

MADDE 10.

- a) FAS ve Bilimsel Değerlendirme Sınavlarını yapmak üzere Enstitü Yönetim Kurulunca her lisansüstü programı için bir sınav jürisi oluşturulur. Jüriler, ilgili program/anabilim dalından veya öğretim üyesi sayısının yeterli olmaması hâlinde yakın anabilim dallarından üç veya beş asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Jüri üyeleri, bu yönergenin 47 nci maddesinde tanımlı etik ilkelere uygun olarak belirlenir.
- b) FAS yazılı olarak yapılır. Sınavda başarılı olmak için sınav puanının 50/100 ve üzeri olması gerekir. Puanı 50/100'den düşük olan veya sınava girmeyen adaylar başarısız kabul edilir.

- c) Bilimsel Değerlendirme Sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm hâlinde yapılır. Yazılı sınav notunun %65'i ile sözlü sınav notunun %35'inin toplamı sınav puanı olarak alınır. Sınavda başarılı olmak için sınav puanının 50/100 ve üzeri olması gerekir. Puanı 50/100'den düşük olan veya sınavlardan birine girmeyen adaylar başarısız kabul edilir.
- ç) Sınavlar bir tutanakla kayıt altına alınır ve sınav evrakları en geç üç gün içinde ilgili enstitüye teslim edilir.

Yabancı Uyruklu Aday Başvuruları

MADDE 11. Lisansüstü programlara başvuran uluslararası adaylar için "Fırat Üniversitesi Lisansüstü Programlara Uluslararası Öğrenci Kabulü Yönergesi" esasları uygulanır.

Danışman Atama Süreci ve Aranılan Nitelikler

MADDE 12.

- a) Bilimsel hazırlık programlarına kayıtlı öğrencilere danışman atanmaz. Bu öğrencilerin danışmanlık işlemleri anabilim/anasanat dalı başkanları veya program koordinatörleri tarafından yürütülür.
- b) Yüksek lisans veya doktora programına kayıt yaptıran öğrencilere, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu tarafından ilgili yarıyılın ilk iki haftası içinde öncelikle ilgili anabilim/anasanat dalından kontenjan talep eden öğretim üyeleri arasından öğrenci ve ilgili öğretim üyesinin görüşü ile önerilen danışman atama isteği, enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile Üniversitenin diğer öğretim üyeleri arasından da danışman atanabilir.
- c) Danışman atanamadığı durumlarda, danışmanlık görevi anabilim/anasanat dalı başkanı veya program koordinatörü tarafından yürütülür.
- ç) Rektörün onayı alınmak şartıyla, üniversitede ek görevli öğretim üyelerine veya geçici süre ile görevli yabancı uyruklu öğretim üyelerine danışmanlık görevi verilebilir. Üniversitede danışman niteliklerine sahip öğretim üyesi bulunmaması hâlinde enstitü yönetim kurulunun önerisi ve Rektör onayı ile başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi de danışman olarak seçilebilir.

MADDE 13. Tezli yüksek lisans programlarında danışman olarak atanacak öğretim üyesi, ön lisans, lisans veya lisansüstü programların birinde en az bir yıl ders vermiş olmalıdır. Ancak tezsiz yüksek lisans programlarında veya yürütücülüğünü yaptığı projelerinde bursiyer kontenjanı bulunanlarda bu şart aranmaz.

MADDE 14. Doktora programlarında danışman olarak atanacak öğretim üyesinin:

- a) Tıp, veteriner ve diş hekimliği fakülteleri anabilim dalları hariç doktora programlarında öğretim üyelerinin doktora tezi yönetebilmesi için başarıyla tamamlanmış en az 1 (bir) yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir.

- b) (Değişik: 27.04.2022 tarih ve 2021-2022 / 18.19 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması)** Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri enstitülerinde, üç öğrenciye kadar doktora danışmanı olarak atanabilmesi için h-İndeks (Web of Science veya Scopus taraması) değerinin en az üç, üçten fazla öğrenci için hİndeks değerinin en az beş olması gerekir.
- c)** Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, birden fazla öğrenciye doktora danışmanı olarak atanabilmesi için SSCI, SCI-Expanded, AHCI veya alan indeksleri (Isı Database'e giren eğitimle ilgili indeksler, Australian Education Index, British Education Index, Journals Indexed in ERIC, Education Full Text [H. W. Wilson] Database Covarage List) kapsamındaki dergilerde en az 1 (bir) yayınının olması gerekmektedir. Bu kapsamda ilgili indekslerde üretilen yayınlar; doktora unvanının alınmasından sonra yayımlanmış, ilgili kişinin lisansüstü tez çalışmalarından üretilmemiş ve ilgili programın alanına yönelik olmalıdır.
- ç)** Sosyal Bilimler Enstitüsünde, birden fazla öğrenciye doktora danışmanı olarak atanabilmesi için SSCI, SCI-Expanded, AHCI veya alan indeksleri (ISI Database'e giren ilgili indeksler veya SCOPUS) kapsamındaki dergilerde en az bir yayınının olması veya ULAKBİM tarafından taranan ulusal hakemli (TR dizinli) dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş ve DOI numarası almış 6 (altı) adet yayının olması gerekmektedir. Tanınmış ulusal veya uluslararası yayınevleri tarafından basılan kitaplar da 1 adet ULAKBİM tarafından taranan ulusal hakemli (TR dizinli) yayın olarak kabul edilir. Bu kapsamda üretilen yayınların doktora unvanının alınmasından sonra yayımlanmış olması gerekmektedir.

MADDE 15. Danışman değişikliği ile ilgili esaslar:

- a)** Danışman değişikliği, danışman veya öğrencinin program koordinatörlüğüne/anabilim/anasanat dalı başkanlığına yazılı başvurusu üzerine, ilk danışman atamasında izlenen usul takip edilerek yapılır.
- b)** Enstitü yönetim kurulunun kabul edeceği zorunlu hâller dışında, danışman değişiklik talepleri eğitim-öğretim dönemi içerisinde yapılamaz.

MADDE 16. Lisansüstü eğitim sürecinde danışmanlık yükü ile ilgili esaslar:

- a)** Bir öğretim üyesine, en az 2 (iki) tanesi yabancı uyruklu öğrenci olmak kaydıyla 14 (on dört) lisansüstü öğrencinin danışmanlığı verilebilir. Yükseköğretim Kurulu ile yapılan protokol dahilinde ve üniversite sanayi işbirliği çerçevesinde yürütülen lisansüstü faaliyetler için bu sayı %50'ye kadar artırılabilir.
- b)** Tez önerisi enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanmış öğrencilere mahsus olmak üzere, yükseköğretim kurumları arasında yer değiştiren veya emekliye ayrılan öğretim üyelerinin 15 gün içinde talep etmesi hâlinde başlamış olduğu tez danışmanlıkları anabilim dalı ve enstitü yönetim kurulunun kararıyla süreç tamamlanıncaya kadar devam edebilir. Ancak ders ve danışmanlık ücreti ödenmez.
- c)** Üst üste iki yarıyıl kayıt yaptırmayan öğrencilerin danışmanlığı öğretim üyesinin danışmanlık yükünden düşülür ve kayıt yaptırdığı zaman yeniden danışman atanır.

- ç) Yurt dışı görevlendirmelerde altı aydan sonra danışmanlık görevi sona erer ve yeni bir danışman atanır.

MADDE 17. İkinci tez danışmanı atanmasında dikkat edilecek esaslar:

- a) Tez önerisi enstitü yönetim kurulunda kabul edilen ve tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ikinci tez danışmanı, yükseköğretim kurumları dışında da en az doktora derecesine sahip kişilerden atanabilir.
- b) İkinci tez danışmanının atanması; danışmanın gerekçeli önerisi, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu kararı, tez konusunda enstitü müdürünün seçeceği en az bir hakemin olumlu raporu üzerine tez konusu onaylandıktan sonra enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. İki ortak danışmanlığı olan öğretim üyesinin danışmanlık yükü 1 (bir) olarak kabul edilir.
- c) Tez konusunun değişmesi hâlinde veya gerekli görüldüğü durumlarda ikinci tez danışmanı aynı yöntemle değiştirilebilir.
- ç) İkinci tez danışmanı, danışmanlık ücreti alamaz.

Dersler

MADDE 18. Lisansüstü ders kayıtlarına ilişkin olarak;

- a) Bir öğrenci; bir yarıyılta seminer, tez ve dönem projesi hariç normal şartlarda en çok 15 (on beş) ulusal kredilik ve tekrar almak zorunda kaldığı ders olması hâlinde ise en çok 18 (on sekiz) ulusal kredilik derse kaydolabilir.
- b) Danışmanın onayı ile öğrenci, o yarıyılta aldığı derslerden bazılarını, akademik takvimde belirtilen tarihler içerisinde ekleyip/bırakabilir.
- c) Bir öğrenci, kayıtlı olduğu lisansüstü program süresi içinde bir öğretim üyesinden; seminer, uzmanlık alanı dersi, tez ve dönem projesi hariç kredili derslerin en fazla %50'sini alabilir.
- ç) Bir öğretim üyesi bir yarıyılta enstitünün ortak dersleri dışında en fazla 6 (altı) ulusal kredilik ders açabilir. Ancak, aynı anabilim dalındaki yüksek lisans programı dersleri ile doktora programı dersleri birbirinden farklı ise bir programda en fazla 6 (altı) ulusal kredilik ders olmak üzere toplam 9 (dokuz) ulusal kredilik ders açılabilir. Disiplinler arası programlarda görev alan öğretim elemanları toplam 9 (dokuz) ulusal kredilik ders yüküne ek olarak 4 (dört) ulusal kredilik ders daha açabilir.
- d) Mücbir sebepler (emeklilik, ölüm, istifa, nakil vb.) ile anabilim dalındaki öğretim üye sayısının azalması durumunda herhangi bir öğretim üyesinin açabileceği azami ders kredisinin belirlenmesinde Enstitü Yönetim Kurulu yetkilidir.
- e) Teorik derslerin %70'ine, uygulama derslerinin %80'ine devam edilmesi zorunludur. Devam şartını sağlamayan öğrenci o dersten başarısız sayılır.
- f) Başarısız olunan bir dersin tekrar alınması hâlinde derse devam şartı aranır.
- g) Zorunlu olmayan bir dersten başarısız olunması durumunda o dersin yerine başka bir ders alınabilir.

MADDE 19. Öğrenciler, lisansüstü öğrenimleri süresince bilimsel araştırma yöntem ve teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren bir derse ek olarak;

- a) Fen Bilimleri Enstitüsü programlarında zorunlu derslerden en az bir ders almalıdır.
- b) Sağlık Bilimleri Enstitüsü programlarında zorunlu ortak derslerin tümünü almalıdır.

Seminer Dersi

MADDE 20. Seminer dersi, tez danışmanı sorumluluğunda yürütülür. Seminerin sunulacağı yer ve zaman, ilgili program yürütme kurulu/anabilim dalı tarafından üniversite akademik takviminde belirtilen tarihler dikkate alınarak belirlenir ve bu durum bir hafta önceden ilan edilir. Seminer çalışması danışman tarafından anabilim dalı başkanlığına önerilen öğretim üyelerinden oluşan üç kişilik jüri tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Seminer dersinin ulusal kredisi olmayıp 6 AKTS'dir. Başarısız olunması durumunda aynı yarıyıl içinde olmak koşuluyla 30 (otuz) gün içerisinde yeni bir hak tanınır. Yazım kurallarına uygun düzenlenmiş seminer çalışması, PDF formatında ilgili tutanaklarla birlikte Üniversitenin elektronik belge yönetim sistemi üzerinden enstitüye gönderilir.

Uzmanlık Alanı Dersi

MADDE 21. (Değişik: 12.12.2022 tarih ve 2022-2023 / 4.12 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması) Lisansüstü programlarda verilen uzmanlık alan dersi, "Fırat Üniversitesi Lisansüstü Uzmanlık Alan Dersi Yönergesi" hükümlerine göre yürütülür.

Avrupa Kredi Transfer Sistemi

MADDE 22. Diploma eki olarak AKTS kredi sistemi geçerlidir. Seminer, uzmanlık alanı dersi, tez ve dönem projesi dersleri için AKTS kredi sistemi aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

- a) Tez çalışmasının AKTS'si 24 olup tez önerisinin kabul edildiği yarıyıldan itibaren verilir.
- b) Bir lisansüstü dersinin yarıyıl ulusal kredi değeri, bir yarıyıl devam eden dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

Lisansüstü Derslerin Sınav Programlarının Belirlenmesi, Yürütülmesi ve Sonuçlandırılması

MADDE 23. Lisansüstü derslerin sınav programlarının belirlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır.

- a) Sınav programları, program koordinatörlükleri/anabilim dalı başkanlıkları tarafından hazırlanır ve sınav dönemi başlamadan en az iki hafta önce ilân edilir. Sınavlar, programda gösterilen gün, saat ve yerde yapılır.
- b) Sınavlar yazılı olarak yapılır. Ancak, her yarıyıl başında ders sorumlusunun isteği üzerine program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun kararıyla sınavlar sözlü ve yazılı olarak yapılabilir. Sınavın sözlü yapılması hâlinde sorular bir tutanakla kayıt altına alınır. Sorumlu öğretim elemanının sınav günü Üniversitede bulunmaması hâlinde, sınavı kimin yapacağı program koordinatörü/anabilim dalı başkanı tarafından belirlenerek, enstitü müdürlüğüne

bildirilir. Sınavların düzenli bir şekilde yürütülmesinden program koordinatörü/anabilim dalı başkanı sorumludur.

- c) Ayrı ders niteliğindeki uygulama ve uzmanlık alanı özel konuları, proje, klinik uygulamaları, seminer vb. ile ilgili değerlendirmeler de ara sınav yerine geçebilir. Ancak, dönem başında öğrenciye dağıtılan ders uygulama belgesinde bu uygulamalar belirtilip bir kopyası da enstitüye gönderilmek zorundadır.
- ç) Sınav sonuçları enstitünün belirlediği süre içerisinde ilân edilir. Sınav evrakı program/anabilim dalında iki yıl saklanır.
- d) Öğrenci sınav sonuçlarına, sonuçların ilanından itibaren en geç 7 (yedi) gün içinde enstitü müdürlüğü nezdinde itiraz edebilir. Sınav evrakı, ders sorumlusu tarafından incelenir; maddî hata varsa, anabilim dalı başkanı ve enstitü müdürünün onayı ile öğrenci işleri birimi tarafından düzeltilir.
- e) Ara sınavlara enstitü yönetim kurulunca kabul edilen mazereti nedeniyle katılamayan öğrencilere, genel sınav takviminden önce sınav hakkı verilir.
- f) Genel sınavdan başarısız olan veya giremeyen öğrencilere bütünleme sınav hakkı verilir.

Lisansüstü Derslerde Ölçme ve Değerlendirme

MADDE 24. Lisansüstü derslerin dönem sonu ölçme ve değerlendirme esasları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Kredili bir dersin dönem sonu başarı notu; ara sınav notu ile genel sınav notunun aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır ve aşağıdaki çizelgeye göre harf notlarından biri başarı notu olarak verilir:

(Değişik: 27.04.2022 tarih ve 2021-2022 / 18.19 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması)

Yüksek Lisans			Doktora		
Katalog Değeri(puan)	Harf Notu	Katsayı	Katalog Değeri(puan)	Harf Notu	Katsayı
90-100	AA	4,00	90-100	AA	4,00
85-89	BA	3,50	85-89	BA	3,50
80-84	BB	3,25	80-84	BB	3,25
75-79	CB	3,00	75-79	CB	3,00
70-74	CC	2,75	0-74	FF	0,00
65-69	DC	2,50			
0-64	FF	0,00			

Yukarıdaki çizelgede verilen harf notlarının dışında kalan değerlendirmeler için aşağıdaki harfler kullanılır:

- B: Başarılı
K: Başarısız/Kaldı
D: Devamsız
G: Girmedi

- b) (Değişik: 14.02.2023 tarih ve 2022-2023 / 9.7 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması) Bir dersten başarılı sayılmak için yüksek lisansta en az DC, doktora en az CB notu almak gerekir.

- c) Seminer, dönem projesi, uzmanlık alanı dersi, yeterlik sınavı ve tez değerlendirmeleri, Başarılı/Başarısız (B/K) şeklinde yapılır. B ve K notları, genel not ortalamasına katılmaz. Devam zorunluluğunu yerine getirmeyen öğrenci genel sınava girme hakkı elde edemez, Devamsız (D) sayılır ve bu durumdaki öğrencilerin harf notu FF olarak işlem görür. Sınavlara katılmayan öğrencilere Girmedi (G) notu verilir ve FF olarak işlem görür.
- ç) Öğrencinin bir dersten aldığı ağırlıklı not, o dersin kredi değeri ile öğrencinin aldığı başarı notu katsayısı çarpılarak bulunur. Genel Not Ortalaması (GNO), alınan derslerin ağırlıklı notları toplamının ders kredileri toplamına bölünmesi ile elde edilir.
- d) GNO, öğrencinin lisansüstü programa kabul edilişinden itibaren ilgili programdaki en az ders yükünü tamamlamak amacıyla almış olduğu derslerin tümü (hazırlık programı dersleri hariç) dikkate alınarak hesaplanır. Öğrenci, ders döneminde olmak koşuluyla, GNO'sunu yükseltmek amacıyla başarılı olduğu dersleri tekrarlayabilir. Tekrar edilen derslerde alınan son not geçerlidir.

Bilimsel Hazırlık Programı

MADDE 25. Yüksek lisans ve doktora programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olan adaylar için, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. Bilimsel hazırlık programı uygulanmayan adayların durumları gerekçesi ile birlikte program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu kararı ile enstitüye bildirilir.

- a) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıldır. Yaz öğretimi, bu süreye dâhil edilmez. Bu süre, dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişiği kesilir.
- b) Bilimsel hazırlık programında alınacak olan dersler ve toplam kredi miktarı, program yürütme kurulu/ilgili anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir. Bilimsel hazırlık programında alınacak dersler en az 10 (on) ulusal kredi olmalıdır.
- c) Bilimsel hazırlık programında bir öğrenci bir yarıyıldan en çok 15 (on beş) ulusal kredilik ders alabilir. Bilimsel hazırlık programında alınması gereken zorunlu dersler; yüksek lisans programları için lisans programlarından, doktora programları için lisans ve/veya yüksek lisans programlarından da seçilebilir.
- ç) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez. Ancak bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

- d) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili derslere devam, sınavlar, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları ve ders tekrarı gibi konularda ilgili lisans/lisansüstü programların uygulama esasları dikkate alınır.
- e) Bilimsel hazırlık programına kaydolan öğrenci, lisansüstü öğretimdeki diğer öğrencilerle aynı haklara sahiptir.
- f) Bilimsel hazırlık programında alınan dersler, öğrenim durum belgesinde (transkript) görülür. Ancak ağırlıklı not ortalamasına katılmaz.
- g) Bilimsel hazırlıkta geçirilecek süre öğrencinin lisansüstü program süresinden sayılmaz.
- ğ) Bu programa özel öğrenci kabul edilmez.

Tezli Yüksek Lisans Programı

MADDE 26.

- a) Tezli yüksek lisans programı toplam 21 ulusal ve 120 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az 7 (yedi) ders ile seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup Başarılı veya Başarısız olarak değerlendirilir.
- b) Tezli yüksek lisans programında bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olamaz.
- c) Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır.
- ç) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla 2 (iki) ders alabilir.
- d) Tezli yüksek lisans programı, ikinci lisansüstü öğretim programı olarak yürütülebilir.

Süre

MADDE 27.

- a) Tezli yüksek lisans programının süresi, öğrencinin her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın 4 (dört) yarıyıl olup program en çok 6 (altı) yarıyılta tamamlanır.
- b) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında ve tez savunmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Yüksek Lisans Tez Önerisi

MADDE 28. Tez önerisi, en erken ikinci yarıyılın başında veya en geç ikinci yarıyılın sonunda danışman tarafından program koordinatörü/anabilim dalı başkanlığına sunulur. Program koordinatörlüğü/anabilim dalı başkanlığınca tez önerisi, ilgili kurulda tartışıldıktan sonra gerekli

düzeltilmeler yapılarak enstitüye sunulur. Enstitü yönetim kurulunda onaylandıktan sonra tez konusu kesinleşir.

MADDE 29. Lisansüstü tez çalışması insan ve/veya hayvan üzerinde uygulama yapılarak gerçekleştiriliyorsa, ilgili etik kurullardan Etik Kurul İzin Belgesi alınarak Tez Öneri Formu ile birlikte enstitüye teslim edilir. Anket veya ölçek uygulanan soru cevap tarzı tez önerilerinde, Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu alınmış olsa dahi etik kurul onayı zorunludur. Yasal veya Özel İzin Belgesi gerektiren durumlarda, tez önerisi enstitü tarafından kabul edilen öğrenciler, izin belgelerini aldıktan sonra tez çalışmalarına başlayabilir.

Yüksek Lisans Tez Jürisi

MADDE 30. Yüksek lisans tez jürisi; tez danışmanı ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile aşağıdaki esaslar ve 47 nci maddede belirtilen ilkelere göre belirlenir:

- a) Danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu tarafından jüri üyesi (asıl ve yedek) sayısının, danışman hariç iki katı kadar jüri aday uzmanlık alanlarıyla birlikte enstitüye gönderilir. Jüri enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir.
- b) Yüksek lisans tez jürisi, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil olmak üzere 3 (üç) veya 5 (beş) öğretim üyesinden oluşur. Asıl üyelerin dışında biri ilgili anabilim dalında ve biri kurum dışından olmak üzere iki yedek üye seçilir. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

Yüksek Lisans Tezinin Sonuçlanması

MADDE 31. Öğrencinin, tez savunmasına girebilmesi için alanıyla ilgili en az bir sempozyum/kongrede sözlü bildiri sunması veya ulusal/uluslararası yayınevleri tarafından basılan kitap ve kitap bölümleri ile dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş makalesinin olması gereklidir. Bu şartın sağlanması için sunulacak bir akademik faaliyet (makale, bildiri vs.) birden fazla öğrencinin mezuniyeti için kullanılamaz.

- a) Tezli yüksek lisans programında eğitim alan bir öğrenci, elde ettiği sonuçları ilgili Enstitü tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.
- b) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışmanın tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim edilir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki kabul edilebilir benzerlik oranları, ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir. Rapordaki verilerde jüri üyeleri tarafından tespit edilen bir intihalin olması hâlinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

- c) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim dalı/program başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.
- ç) Jüri üyeleri, tezin teslim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı; öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir. Sınavların dinleyicilere açık yapılması için gerekli tedbirler anabilim dalı başkanı/program koordinatörü tarafından alınır.
- d) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar enstitü anabilim dalı/program başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.
- e) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.
- f) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci düzeltmeleri yapılan tezi, en geç 3 (üç) ay içerisinde ve aynı jüri önünde bu maddenin (b) bendinde belirtilen süreç uygulanarak yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.
- g) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması hâlinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Tezsiz yüksek lisans programının gereklerini yerine getirememiş öğrencilere koşulları tamamlamaları için bir yarıyıl süre verilir.

Tezli Yüksek Lisans Diploması

MADDE 32.

- a) Tez sınavında başarılı olmak ve mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep hâlinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması hâlinde program ile ilişkisi kesilir.
- b) Adayın mezuniyet tarihi, tezin sınav jürisi tarafından imzalanan nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir.
- c) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

MADDE 33.

- a) Tezsiz yüksek lisans programı toplam 30 ulusal krediden ve 60 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az 10 (on) ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıl da dönem projesi dersine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.
- b) Tezsiz yüksek lisans programı birinci ve ikinci öğretimde yürütülebilir.
- c) Tezsiz yüksek lisans programı, program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile uzaktan eğitim programı olarak da yürütülebilir.
- ç) Uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programlarında derse devam oranı %70 olup, internet üzerinden derse katılım esas alınır.
- d) Tezsiz yüksek lisans programında anabilim dalı başkanlığı, en geç birinci yarıyılın sonuna kadar, her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini belirler.
- e) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir.
- f) Tezsiz yüksek lisans programının azami süresi; bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın en az 2 (iki) yarıyıl, en çok 3 (üç) yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.
- g) Tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir. Bu sınav, anabilim dalı başkanlığınca kurulan jüri tarafından o dönem mezunlarının hepsi için toplu hâlde yazılı veya sözlü olarak yapılır. Sonuç ilgili enstitüye bildirilir. Sınavda başarısız olan öğrenci, üç ay içerisinde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.
- ğ) Kredili derslerini, dönem projesini ve yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Diploma üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

Tezli ve Tezsiz Yüksek Lisans Programları Arasında Geçiş

MADDE 34. Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçiş aşağıdaki esaslara göre yapılır.

- a) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, tezli yüksek lisans programının başvuru koşullarını yerine getirmek kaydıyla, aynı anabilim dalındaki tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Geçiş, öğrencinin isteği üzerine danışmanının ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır. Geçiş için şu koşulların sağlanması gerekir:

- 1) Öğrencinin başarı puanı, başvurduğu programa en son yarıyılta alınan tezli yüksek lisans öğrencilerinin başarı puanlarının ortalamasından yüksek olmalıdır.
 - 2) Geçiş başvurusu yalnız ilk yarıyıl sonunda yapılabilir.
 - 3) En az bir yarıyıl ders almış ve almış olduğu dersleri başarmış olmalıdır.
 - 4) Önceki programda alınan dersler danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile geçiş yapılan programdaki derslerin yerine sayılabilir.
- b)** Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci, talep etmesi hâlinde program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim kurulu kararı ile aynı anabilim dalındaki tezsiz yüksek lisans programına geçiş yapabilir. Geçiş için tezsiz yüksek lisans programının koşullarını sağlaması istenir. Önceki programda alınan dersler danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun olumlu görüşü ve enstitü yönetim Kurulu kararı ile geçiş yapılan programdaki derslerin yerine sayılabilir.

Doktora Programı

MADDE 35. Doktora programı;

- a)** Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam 21 ulusal krediden az olmamak koşuluyla; en az 7 (yedi) ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde toplamda en az 240 AKTS kredisinden oluşur.
- b)** Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise en az 42 ulusal kredilik 14 (on dört) ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması ile her eğitim-öğretim döneminde en az 60 AKTS olacak şekilde toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur.
- c)** Doktora programlarında anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden, yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler en fazla 2 (iki), lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler en fazla 4 (dört) ders alabilir.
- ç)** Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.
- d)** Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

Doktora Programının Süresi

MADDE 36.

- a)** Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın 8 (sekiz) yarıyıl olup azami tamamlama süresi 12 (on iki) yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için 10 (on) yarıyıl olup azami tamamlama süresi 14 (on dört) yarıyıldır.
- b)** Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlayanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için 4 (dört) yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için 6 (altı) yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

- c) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını veya yayın şartını birinci fıkrada belirtilen süreler sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora Yeterlik Sınavı

MADDE 37. Doktora Yeterlik Sınavı aşağıdaki esaslara göre yapılır:

- a) Doktora yeterlik sınavı, güz yarıyılı için kasım ve aralık, bahar yarıyılı için ise nisan ve mayıs aylarında yapılır:
- b) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.
- c) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. Bu süre içerisinde yeterlik sınavına girmeyen öğrencilerin programla ilişkisi kesilir.
- ç) Doktora yeterlik komitesi, enstitü anabilim dalı kurulu tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan 5 (beş) kişiden oluşur. Komite üyeleri üç yılda bir yenilenir, yeterli öğretim üyesi bulunan anabilim dallarında üyelerin en az üçü değiştirilir. Yeterlik komitesi, danışmanın başvurusu üzerine, yeterlik sınav jüri üyelerini ilgili enstitüye önerir. Sınav jürisi ve sınav tarihi enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir.
- d) Yeterlik sınav jürisi en az ikisi üniversitemiz dışından olmak üzere, danışman dâhil 5 (beş) öğretim üyesinden oluşur. En az birisi üniversitemiz dışından olmak üzere 2 (iki) yedek üye belirlenir.
- e) Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri 6 (altı) öğretim üyesinden oluşur.
- f) Yeterlik sınavının tarihi, yeri ve saati en az iki hafta önceden, ilgili anabilim dalında ilan edilir. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Sınavların dinleyicilere açık yapılması için gerekli tedbirler anabilim dalı başkanı/program koordinatörü tarafından alınır.
- g) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm hâlinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan (50/100 ve üzeri puan alan) öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı sınav süresi en az 90 dakika, sözlü sınav süresi ise en az 60 dakikadır. Öğrencinin yeterlik sınavından başarılı sayılabilmesi için yazılı sınav notunun %65'i ile sözlü sınav notunun %35'inin toplamı en az 65/100 olmalıdır. Sınav jürileri öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.
- ğ) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılda aynı jüri tarafından tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.
- h) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını

isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak (75/100 almak) zorundadır.

Tez İzleme Komitesi

MADDE 38. Tez izleme komitesi aşağıdaki esaslara göre oluşturulur:

- a) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.
- b) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanı ile enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.
- c) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, danışmanın gerekçeli yazılı isteği üzerine anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.
- ç) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, ocak ve haziran ile temmuz ve aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.
- d) Öğrencinin tez savunmasına girebilmesi için en az 3 (üç) olumlu Tez İzleme Komite raporu olmalıdır. Tez izleme komite raporunun olmaması durumunda öğrenci başarısız olarak kabul edilir. Başarısız Tez İzleme Komite raporu döneminde doktora tezi AKTS kredisi verilmez.

Tez Önerisi Savunması

MADDE 39. Tez Önerisi Savunması aşağıdaki şartlara göre yapılır:

- a) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Tez önerisinin verilmemesi veya kabul edilmemesi hâlinde doktora tezi AKTS kredisi verilmez.
- b) Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az 15 (on beş) gün önce komite üyelerine dağıtır.
- c) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen 3 (üç) gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.
- ç) Tez önerisi savunmasına, geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddenin a) fıkrasında belirtilen sürede girmeyen öğrenci, başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir. Bu durum tez izleme komitesi raporu ile enstitüye bildirilir.

- d) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci 3 (üç) ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı 6 (altı) ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora Tezinin Sonuçlandırılması

MADDE 40. Öğrencinin; tez savunmasına girebilmesi için en az 3 (üç) olumlu tez izleme komite raporu olmalı, en az 240 AKTS kredisi almalı ve aşağıdaki yayın şartlarından en az birini yerine getirmelidir. Yayın şartının sağlanması için sunulacak bir akademik faaliyet (makale, bildiri vs.) birden fazla öğrencinin mezuniyeti için kullanılamaz.

- a) **Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri Enstitülerinde** doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda hakemli bir dergide yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az bir adet makale, tez ile birlikte Enstitüye teslim edilmelidir. Makalenin sunulduğu dergiler SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index) içinde tanımlanan dergilerden olmalıdır.
- b) **Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde** doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda hakemli bir dergide yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az bir adet makale, tez ile birlikte Enstitüye teslim edilmelidir. Makalenin sunulduğu dergiler SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index), alan indeksleri (ISI Database'e giren ilgili indeksler veya SCOPUS) ve ULAKBİM tarafından taranan (TR Dizin) dergilerden olmalıdır.
- c) **Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde** doktora eğitimi süresince, doktora yaptığı alanda üretilmiş, yayımlanmış/yayına kabul edilmiş en az iki adet makale, tez ile birlikte Enstitüye teslim edilmelidir. Makalelerden en az birisinin SSCI (Social Sciences Citation Index), AHCI (Arts and Humanities Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index) ve alan indeksleri (ISI Database'e giren eğitimle ilgili indeksler, Australian Education Index, British Education Index, Journals Indexed in ERIC, Education Full Text [H. W. Wilson] Database Coverage List) içinde tanımlanan dergilerde yayımlanmış/yayına kabul edilmiş olması zorunludur.
- ç) **(Değişik: 12.12.2022 tarih ve 2022-2023 / 4.3 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması)** Fırat Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesi'nde tanımlanan “uluslararası kitap, uluslararası makaleler, uluslararası kuruluşlarca yapılan bilimsel toplantılar, ulusal kuruluşlarca yapılan uluslararası bilimsel toplantılar, ulusal kitaplar, ulusal makaleler, ulusal bilimsel toplantılar” faaliyet alanlarından , yazar sayısına bölünmeden en az bir SCI/SCI-E/SSCI/AHCI karşılığı olan puanı almış olmak da, tüm enstitüler için doktora mezuniyetine esas alınacak yayın şartını sağlar. Bu fıkranın yayım tarihinden önce kayıtlı tüm doktora öğrencileri de bu hükümden yararlanabilir.

Doktora Tez Jürisi

MADDE 41. Doktora tez jürisi; danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile aşağıdaki esaslar ve 47 nci maddede belirtilen ilkelere göre belirlenir:

- a) Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil 5 (beş) öğretim üyesinden oluşur.
- b) Danışman ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu, tez izleme komitesi hariç, jüri (asıl ve yedek) sayısının iki katı kadar jüri adayını uzmanlık alanlarıyla birlikte enstitüye önerir. Jüri, enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.
- c) Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri 6 (altı) öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

Doktora Tez Savunması

MADDE 42.

- a) Doktora programındaki bir öğrenci, tez kitapçığını ilgili enstitünün tez yazım kurallarına uygun biçimde hazırlar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.
- b) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde jüri üyeleri tarafından tespit edilen bir intihalin olması hâlinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.
- c) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanında uzman olan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Sınavların dinleyicilere açık yapılması için gerekli tedbirler anabilim dalı başkanı/program koordinatörü tarafından alınır.
- ç) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin program ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç 6 (altı) ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin program ile ilişkisi kesilir.

Doktora Diploması

MADDE 43.

- a) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

- b)** Tez savunmasında başarılı olmak ve yayın şartını da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az 3 (üç) kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması hâlinde program ile ilişkisi kesilir.
- c)** Doktora diploması üzerinde anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Adayın mezuniyet tarihi, tezin sınav jürisi komisyonu tarafından imzalanan nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir.
- ç)** İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tez kitapçığının bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.
- d)** Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayan veya doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri hâlinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Tezsiz yüksek lisans programının gereklerini yerine getirememiş öğrencilere koşulları tamamlamak için 1 (bir) yarıyıl süre verilir.

Yatay Geçiş ve İntibak

MADDE 44. Lisansüstü programlarda yatay geçiş ve intibak aşağıdaki esaslara göre yürütülür:

- a)** Kurum içi (enstitüler arası) veya kurumlar arasında aynı düzeydeki, isimleri aynı olan veya başvuru yapılan anabilim dalı/program yürütme kurulu ve enstitü yönetim kurulu tarafından müfredat dersleri ile tez konularının yakınlığı açısından içeriklerinin eşdeğer olduğu kabul edilen programlar arasında yatay geçiş yapılabilir.
- b)** Bilimsel Hazırlık Programına, programlar içerisinde açılan kurslara ve uzaktan öğretim yüksek lisans programlarından örgün öğretim yüksek lisans programlarına yatay geçiş yapılamaz. Öğrenci alımı durdurulan lisansüstü programlara yatay geçiş başvurusunda bulunulamaz.
- c)** Kurum içinde yatay geçiş hakkı en çok bir defa kullanılabilir. Kurum dışından yatay geçiş yoluyla herhangi bir enstitüye kayıt yaptıran öğrenci yatay geçiş hakkını kullanmış sayılır.
- ç)** Yatay geçiş için başvuran öğrencinin, başvuru yapacağı programa en son kabul edilen öğrencinin başvuru puanına eşit veya daha yüksek bir puana sahip olması gerekir. Yatay geçiş başvurusunda güncel sınav belgeleri kullanılabilir. Başvuru puanı hesaplaması Üniversite tarafından ilan edilen güncel puanlamaya göre ilgili enstitü tarafından yapılır. Doktora programları için Bilimsel Değerlendirme Sınav puanı yüz tam puan kabul edilir.
- d)** Yatay geçiş başvuruları ilgili enstitünün Yatay Geçiş Başvuru Formu kullanılarak ve Formun Ek Belgeleriyle birlikte Üniversite akademik takviminde belirtilen süreler içinde ilgili enstitüye şahsen veya ilgili enstitünün kurumsal e-posta adresine yapılır.

- e) Yatay geçiş için enstitüye başvuran ğrenci, kayıtlı bulunduğu programda aldığı dersleri ve başarı durumunu, kayıt tarihini ve disiplin durumunu gösteren bir belgeyi sunmak zorundadır. Enstitü yönetim kurulu öğrenciden başvuru için başka belgeler de isteyebilir. Belgelerinde eksiklik bulunan öğrencilere eksikliklerini tamamlaması için enstitü tarafından ek süre verilebilir. Belgelerin verilen süre içinde tamamlanmaması halinde başvuru geçersiz sayılır.
- f) Lisansüstü programın başvuru koşullarını sağlamak, ders döneminde olmak, en az bir dönem lisansüstü programda ders almış olmak ve aldığı derslerin hepsinden başarılı olmak koşuluyla, not ortalaması tezlili ve tezsiz yüksek lisansta 75/100, doktora ise 85/100 ve üzeri olan öğrencilerin başvurusu kabul edilir.
- g) Enstitü yönetim kurulunda görüşülmek üzere, yatay geçiş için başvuran öğrenciler hakkında program/anabilim dalından görüş istenir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu, öğrencilerin başvuru şartlarını sağlayıp sağlamadığını ve akademik durumunu değerlendirerek ilgili enstitüye görüş bildirir. Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile yatay geçiş kesinleşir. Yatay geçiş kabul edilen öğrencinin danışmanı ve intibakı için daha önce aldığı derslerden kredi ve başarı notuyla birlikte aktarılabilecek veya muaf tutulacağı dersler program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun nerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayıyla kesinlik kazanır. Yatay geçiş uygun bulunmayan öğrencilerin ise kabul edilmeme nedeni enstitüye bir rapor ile bildirilir.
- ğ) Yatay geçiş dışında yapılacak intibaklarda bir diploma için kullanılmamış olmak koşuluyla bir öğrencinin; enstitüye asıl ğrenci olarak kaydolmadan önceki son dört yarıyıl içinde herhangi bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programlarından asıl ğrenci olarak alıp başardığı dersler, enstitnin ders başarı ölçütlerini sağlaması şartıyla danışmanı ve program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulunun teklifi ve enstitü yönetim kurulunun kararıyla kayıtlı olduğu programa kredi ve başarı notuyla birlikte aktarılabilecek veya muaf tutulabilir.

Özel ğrenci Kabul

MADDE 45. Bir yüksek lisans, doktora ya da sanatta yeterlik programına kayıtlı olan ğrenci, diğer yükseköğretim kurumlarındaki lisansüstü derslere, kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının onayı ile özel ğrenci olarak kabul edilebilir. Lisansüstü derslere kabul edilen öğrencilerin özel ğrenci olarak aldığı ve başarılı olduğu en fazla iki dersin muafiyet işlemleri kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından yürütülür.

Geçici İzinli Sayılma

MADDE 46. Öğrenciler; hastalık, doğum, doğal afet, askerlik hizmeti, yurt dışı görevlendirmelerde mazeretin başlangıcından itibaren; eğitim-öğretime devamı engelleyen diğer nedenlerden ötürü devam edemeyecek durumda olanlar ise derslerin başlamasını takiben en geç iki hafta içinde mazeretlerini belgelendirmeleri ve enstitü yönetim kurulunca kabul edilmesi koşuluyla geçici izinli sayılabilirler. ğrenim süresince en çok iki yarıyıl geçici izinli olunabilir. Öğrencinin geçici izinli olduğu süre normal öğrenim süresinden sayılmaz.

Etik İlkeler

MADDE 47. (1) Lisansüstü programlara giriş sınavları, seminer dersi değerlendirme, doktora yeterlik sınavları, yüksek lisans ve doktora tez savunma sınavları jürilerinde ve doktora tez izleme komitelerinde üye olarak görevlendirilecek öğretim elemanlarında, aynı jüri veya komitedeki diğer üyeler ile hiçbir şart altında;

- a) Daha önce yargıya intikal eden ihtilafların tarafları (hasım) olmamak,
- b) Akraba olmamak ya da akraba veya boşanmış olsalar bile üçüncü derece dâhil kan bağıyla veya ikinci derece dâhil sıhrî hısımlar olmamak,
- c) Tarafsız davranmayı önleyecek derecede olumlu veya olumsuz düşünce ve önyargı sahibi olmamak,
- ç) Herhangi bir ticaret ilişkisi içerisinde bulunmamak veya böyle bir konuda çıkar çatışması/çakışması bulunmamak şartları aranır.

Aynı şekilde öğrenci/aday ile jüri veya komite üyelerinin de benzer şekilde bağları bulunamaz.

(2) Tez danışmanı olarak görevlendirilecek öğretim elemanlarının da öğrenci ile birinci fıkrada belirtilen bağları bulunamaz. Ancak, teknokentlerde yapılan faaliyetlerde ve bilimsel sonuçların ticarileştirilmesi çalışmalarında danışman ile öğrenci arasındaki ticaret ilişkisi dikkate alınmaz.

(3) Sonradan gelişecek bağlar en geç bir hafta içinde öncelikle danışman, öğrenci ve anabilim dalı başkanlığının sorumluluğunda olmak üzere ilgili enstitüye bildirir. Bu durumda gerekli kararları almaya ilgili enstitünün yönetim kurulu yetkilidir.

MADDE 48. (Değişik: 27.04.2022 tarih ve 2021-2022 / 18.19 sayılı Senato kararı ile değişiklik yapılması) Program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu kararı ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile lisansüstü programlarda doktora yeterlik, tez izleme komitesi toplantısı (program yürütme kurulu/anabilim dalı kurulu kararı ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı olmaksızın), tez savunma sınavı, jüri üye sayısının salt çoğunluğu ile öğrencinin aynı fiziksel ortamda fiilen sınava katılması şartı ile diğer jüri üye/üyelerinin şehir dışı/yurt dışında bulunması durumunda sesli ve görüntülü iletişim teknolojileri kullanılarak, kişisel verilerin korunmasına uygun şekilde kayıt altına alınmak şartıyla yapılabilir.

MADDE 49. Afet ve salgınlarda, tez önerisi enstitü tarafından kabul edilmiş öğrencilere talepleri hâlinde bir dönem, afet veya salgının aşamasına göre tekrar başvurmaları durumunda bir dönem daha olmak üzere en fazla iki dönem ek süre verilebilir, verilen bu ek süreler azami süreden sayılmaz.

GEÇİCİ MADDE 1. (1) Bu yönerge ile getirilmiş mezuniyet için gerekli yayın şartı ile ölçme ve değerlendirme süreçlerine ait hükümler, bu yönergenin yürürlüğe girdiği 20/12/2021 tarihinden sonra kayıt yaptıran öğrenciler için geçerlidir.

(2) Bu yönerge ile getirilen yükümlülükler, öğrencilerin bu yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili lisansüstü programda tamamlamış olduğu aşamalar için uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 2.

- (1) 2016-2017 gz yarıyılından önce kayıt yaptıran öğrencilerin azami süre hesaplamasında aşağıdaki maddeler geçerlidir:
- a) 2016-2017 eğitim-ğretim yılından itibaren azami süreleri başlatılır ve azami süreler sonunda gerekli şartları yerine getiremeyen öğrencilerin ilgili enstitü ile ilişiği kesilir.
 - b) Doktora programlarına yüksek lisans derecesi ile kabul edilenlerin azami süresi, programı tamamlamak için toplam 12 yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenlerin programı tamamlamak için toplam 14 yarıyıldır.
 - c) Sanatta yeterlik programlarına yüksek lisans derecesi ile kabul edilenlerin azami süreleri, programı tamamlamak için toplam 12 yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenlerin programı tamamlamak için toplam 14 yarıyıldır.
- (2) 06/02/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan ğrencilere Madde 5'in c fıkrası uygulanmaz.
- (3) 2016-2017 eğitim-ğretim yılından daha eski kayıtlı öğrencilerin aldıkları AKTS kredisi tanımsız olan derslerin AKTS kredileri ilgili enstitü tarafından kurulacak bir komisyon ile tespit edilir ve programı tamamlamaya yeterli AKTS kredisinin olması hâlinde mezuniyet işlemleri yapılır.